

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

B ante R

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](#)

Boscis, idis, *βασιλεύς*, volucris est (teste Colum. lib. 8. cap. 15.) quæ clausa pascitur, quemadmodum anates, & coturnices.

Bosmorus, teste Strab. lib. 15. frumenti religiosi genus est, tritico minus, apud Indos inter amnes proveniens, quod excusam protinus torretur: iuramentoq; adiungunt melfores, non asportaturos prius quam coercent, ne semel in alias terras transferri possit. Apud Diodorom Boiphoron vocatum legimus, corruptus (ut videtur) exemplaribus.

Bostrychites, *βαστρίχης*, Gemma crinibus mulierum similis. Plin. lib. 37. cap. 10.

Bostrychus, *βαστρίχης*. Pol. *Markos spilectus*. Vng. *Béfense hay*, *korálom*, *korál hay*. Ang. *A bush of heare*. Dicitur capillus plexus, & celeries, in modum muliebris comæ ornata. Firmianus lib. 31. *Venus* crispis crinum facit, & bostrychis comatos: id est, capillis muliebris caſariatos.

Botanomantia, *βαστρομαντία*, Magix species est, quæ sit per herbas, qua Circe & Medea excludisse Poëse pròdiderunt. Bothryon, oculi ulcus arctum & aurum, quasi fossilam duxit. Aviceena annulum vocat, eñ in cornu oculi.

Bostris, in. Vva, racemus: a Græco *βάστρις*, quod uasa à 52. q. warz. Molophilus deduci arbitratur. [I]ωνία *οὐθολός* θυμοῦ *benth*. Gall. *Grape de raisa*. Ital. *Croppoli, ratmo*. Ger. *Eine Weintraube*. Hisp. *Cayo en que se juntan las uvas*. Pol. *Grenouine*. Vng. *Gerez*. Ang. *A grape, a cluster of grapes*.]

Botryon, onis, *βαστρίς*. Pol. *Gruska w konfekcji*. Vng. *szilis Gerez*. Botrys vel uva, præsentum constituta. Martial. lib. 11. Nec toto dignam se botryone putat.

Botrypes, quod hic pro nomine gemmæ corruptè legebatur. Vide SORYPTES.

Botrytis, Cadmix species, quæ testudini ærariarū fabricarum uva modo adhærenundæ & nomen habet. Vide Galen, libro 9. Simp.

Bottys, *βαστρίς*. Pol. *Sylva cynamy blad'a*, vulgo *Herban Hierosolymum* appellant. Vng. *Vadafaja*. Ang. *Magnesia*.] Dioscoridi, Herba genus, quod alio nomine Ambrosia, & à quibusdam Artemisia vocatur: ita dictum, quod circa imum caulem semē hæbat in ramulis, uirum modo dependens, odore vinoſo. *βαστρίς* enim Græci racemum vocant. Vide Plinium libro 27. capite 4.

Botrytes, *βαστρίς*, Gemma, quæ incipienti uva similiſt, alia nigra, alia pampinea. Vide Plin. lib. 37. cap. 10.

Botulius, live Botellus. [Gal. *sauissi, boudia, andouille*. Ital. *salocca*. Ger. *Eu werj*. Hisp. *Mercado à longos*.] Pol. *tsiklo*. Vng. *Kolbás*. Ang. *A pudding called a sausages*.] Farcimini genus, ex carne suilla: à bolis: id est fruhis carnis, ut quidam putant, appellatus. Marial. lib. 5. Et pullem niveam piemensi botellus. Idem lib. 14: *Qui ventus botulus medio tibi tempore bruma, Saturni Septem venerat ante dies*.

Bovinalis, paronychia, frutex apud Dioc. lib. 4. cap. 57.

Box, ocis, *βάξ*. Genus piscis marini, à boando, ut putatur, diu: cuius meminit Plinius libro 32. cap. ult. Vide supra BO-CAS, & Boxes.

B. In notis antiquorum, bonorum. **B.R.** bonorum servi. **B.R.** Bonorum rector. **B.R.I.T.A.N.N.I.C.** Britannicus. **B.R.P.N.** bono Republice nati. **B.R.T.** Britannicus. **B.S.** bene satis fecit, vel bona sua. **B.T.** bonorum tutor. Brabætus, *βαστρίδης*. Pol. *Sabey nad gavatamy klobis*. Ang. *Indes of players which rewardeth the victoris*.] à Græcis dicitur judices speculatori, qui victoribus in ceramine exhibent præmium & coronas: qui vero præfectus est certaminis, *συμβολής* dicitur. Græci autore Philostrato iudicis Olympiciæ decem judices præficer solebant. Suet. de Ner. Nec aliter certamina gymnica Græci tota spectaverat, quam Brabætarum more in fladio humi affidens. Suidas: *βαστρίδης, βαστρίς, εγέρης, εργάζεσθαι*. Sunt & Brabætæ, funebrium pompanum curatores, quos etiam Latinæ Designatores vocamus: qui scilicet cuique incedendi ordinem præscribunt. Vide annot. Bud.

Bræbium, penule, prod. & per literam b in secundi syllaba. *βαστρίδης*. Pol. *Zapata penegranu*. Vng. *Istalow*. Ang. *A fife, the reward of victory*.] Dicitur victoris, vel certaminis præmium.

Brabylla, pruna apud Theocrit. id est, Damascoea.

Bræcca, f.p. *βαστρίδης* michingam, *βαστρίδης*, *βαστρίδης*. Gall. *Brayes*. Ital. *Brache*. Ger. *Bogenhorn tieber*; die vicinæ facti haben. Hisp. *La braga*. Pol. *Gonka, spiermeig*. Vng. *Gyapteuba, nadrag*. Ang. *Breeches or mens wear flockes*.] A quibusdam accipiuntur velles fluxa, intonsæ, ac variis coloris, quibus urebantur frigidioris plague gentes, ut inquit Diodor. lib. 6. à quibus braccata Galia vocata est Narbonensis p̄ vincta, quod velles ferre intonsas, & variis coloris. Bræcca ulos sunt Seythas docet Ovid. scribens: *Pellibus & laxis arecent mala frigora* braccis. Vide Alexandrum ab Alessandro lib. 5. capite 18. & Cell. lib. 10. cap. 21. Pompon. Mela: *Bracca sunt, in quo, totum*

B R A

corpus Sarmatæ, & Mysii, qua videat etiam ora vesti. Suet. in Cal. Idem in curia Galli bracca depositerunt, latum clavum sumpserunt. Corn. Tacit. lib. 8. sic ait: *Ornatum Cecine muncipia, & coloniz in superbiam trahabant, quod vericolos sagulo bracca, barbarum tegmen induunt, togatos alloqueruntur. Alii scribunt brachæ per h. sed sine ratione: si enim à Græco īde unde bracca quasi sors*.

Bræccarii, braccarum yellum confectores. [Pol. *çp bracci, pauekna*. Ang. *Which maketh breeches, taylors of vanity*.] Lampid Ob quod Alexander imperator, vestigia instruit braccariorum, linteum & pellionum.

Bræccatus, m.f. Bracces induitus. [Pol. *Bagine obleroyay*. Vng. *Nadrágos*. Ang. *Thas wearib breeches*.] Cic. pro Font. Si eximia tis eos hic sagatos, bracatosq; veritas animo demissio, aque humili, ut solent hi, qui affecti injurias ad opem judicium suplices, inferioresq; configunt. & Bracccatum Gallum ex Pano, Pomponio Mela & aius, constat dictam esse Galli Narbonensem, Romanorum provinciam, à bracis, genere velli, quo ejus regionis homines præcipue utebantur. Hic Alpibus a Italia discernitur, & Vario amne. Reliqua autem Gallia à studio nutrita, coma Comata dicta est.

Bræchism, n.f. Bracces induitus. [Pol. *Bagine obleroyay*. Gall. *zar*. Ital. *zar*. Ger. *Ein arm*. Hisp. *Braco*. Pol. *Amis*. Vng. *Kar*. Ang. *Brace*.] Aliquando totum membrum cum manu comprehendunt. Virg. lib. 5. & evindis attollit brachia palmis. Aliquando ab humero ad cubitum id est, pars superior quæ Armis dicitur. Nam armos humeros cum brachis, sed non econtrari dicimus: à cubito vero usque ad vertebram manus, Lacrus nuncupamus. Ovid. lib. 1. Metam. laudat digitosq; manusq; Brachiæ, & nudos media plus parte lacertos. & Mollis brachio & leni brachio, aliquid fieri dicimus, quum indiligenter operam significamus. Cic. lib. Epist. ad Attic. 2. & 4. ¶ Transfert internum ad manus & montium sinuosos flexus. Ovid. 1. Metam. -nec brachia longo Margine terrarum porræcat Amphitrite.

Bræcholium, li. diminut. [Pol. *Bracces*. Pol. *Ramienke*. Vng. *Lezenka*. Ang. *A little or tender arm*.] Canul. Mitte brachiolum ter, Pretextate, puerulæ.

Bræchilæ, n.s. [Pol. *Bracces*, nacoste Theodoro. Gal. *Braciles mancheros*, armament de bras. Ital. *Centuria*, dela mano q. manu. Germ. *Das Bracht oder der zwey si an meschen der Arm und Hand zusammen kommen oder erneuert*. Hisp. *Monca de la mano, bracal manilla*. Pol. *Obciykramieny*. Vng. *Az karéti körökkel való hajlás*. Ang. *A brace or bracelet*.] Dicitur nodus, quo manus cum brachio jungitur eo arctaturq;. Brachialis, [Πατερνον αρθρα, ἀρχεγόνα. Pol. *Kefika ramionna*. Vng. *Kariketje*.] Brachiorū ornamenta, & tegumenta, sicut Ventralia venae, Frontalia frontis, Tibialia tibiarum. Plin. lib. 18. Lais & Salpe canum rabiolorum monili, & tertias quartanasque febres a-justi lemni, mensstro in lana arietis nigri & argenteo brachiis incluſo.

Bræchilatus, a, um. Quod est ad brachiiorum modum fa-Quin, & ad vires præcipue pertinet. [Pol. *Bracces*. Vng. *Karmegyan valo*.] Columel. lib. 6. Alii capitatas vincas, ali brachiatas ma-gis probant, quibus cordi est in brachia viem componeat.

Brachycatilæctōn, *βαστρίδης*. Brevis terminatio ver-sus, cu deunt in fine syllaba. Nam in eo ut perfectus sit deest integer pes. Vnde & merum Brachycatæcticum dicimus.

Brachylogia, *βαστρίδης*, Breviloquiūro, Lacondinus. Vide Quintil. lib. 9. cap. 3.

Bræctæ, f. p. & Lamina. (ot scribit Valla lib. 4. cap. 57.) Sic dif-ferunt, quod lamina crassior est, ex qua armatura conficitur, & qua incensa olim homines torquebantur. Potest autem esse tærræ, ærea, & argentea, electrea, orichalcæa, plumbæa, ærea, lignæa, cornæa, fæcæ ex alia materia. Bractea tenuis magis illa & sui ponte pliabilis, quæ crepitat. [Πατερνον αρθρα, ἀρχεγόνα, ιανουα τη αρχεγόνα κατανα την πατερνα. Gall. *Fusilli d'or, ou d'argent, ou d'autre metal*. Ital. *Fogliata d'oro, d'argento, d'altro metallo ben fusilli*. Germ. *Ein Stück oder ein Haar eines Metall*. Hisp. *Chapa d'brasa de metal*. Pol. *Bracces*. Akrykot meek materij. Vng. *Kiszeret arany e. u. t. r. effile banya*. Ang. *Gaffsile, or thinn leaves of any metal*.] Virg. lib. 6. Aeneid. sic le-ni crepitabat bractea vento. Bracteis inaurari simulacra solabant, sed unguibus plerique, auferebantur. Mart. An magis a-fluti derasa est ungue ministris bractea. Et servus qui bractea deraserat (apud Suet.) damnatus est. ¶ Dicta Bractea ñn *βαστρίδης* est, à resonando.

Bræctæctōn, diminut. [*βαστρίδης*. Pol. *Bracces*. Vng. *Karmegyan valo*.] Alii resistentia arany resistentie. Ang. *A little rays or a thinn leave of gold, or any metal*.] Folum auri, alternave metalli, luvenal. qui bra-cteolam de Castore ducat.

Bræctæctōn, m. t. idem quod Bracteatus, [i. t. resistentia arany resistentie. Gal. *Bracte d'or ou d'argent*. Ital. *Bracteati di tar segli*. Germ. *Brachmäher* oder der die dännen stettet von den metallum stettet. Hisp.

Hisp. El barbula. Pol. Bladmaliby. Vngar. Krany m'ne. 1. vnd. Angl. A gold beater, a gold layer.] Firm. Quicunq; habentur horoscopum in XVI. pane Scopit eti aures, inaurator, & brachetor.

Bredebaris. Qui bracteas facit: cuius ars Bractearia. [Vngar. transvte se deo, kowis. Angl. A gold beater.] & bracteatum quod bracteas tegunt. Illud in Pand. 1. vnd. 1. vnd.

Brinch. I. arum. [1. vnd. Gall. L'oyse es l' oreille des poissans. Ital. branche, branche de poiss. Germ. 1. vnd. Belg. Tafelsoester. Hispan. Las orellas del pez propriamente. Polon. skrzyp. Vng. Na kozlych. Angl. The gills of fish.] Dicuntur in pescibus tandem cervicem solium more h. antea partes, quibus anhunc reddetur ac per vices recipere existimantur. Plin. libr. 9. cap. 7. Branchia non sunt balanis, nec delphinis. Haec duo genera futilis spirant, quae ad pulmonem pertinent, balanis a sione, delphinis a dorso.

Brinchius. [1. vnd. Pol. Obrazial. Vng Rekedes, rekedes. Ang. Hoarsome of voice by falling downe of loumours in the throat.] Lanceo & alpere arterie passio, quam humor ad guttum descendit, ita ut madente interiore pellicula vox raucescat. Vide & Arteriacum hoc vitium appellant, quod alperam arteriam peculiariter infestet. Contingit enim interdum circa humeros defluxum, nimis vociferacione vel frigido aeris inspiratione, & ut Aegrieta assert, & experientia ipsa confirmat.

Brilli. I. pec. cont. [1. vnd. Gall. Chon. Ital. Cavoli. Ger. Röt. Belg. Rot. Hispan. Vestigemalwe. Polon. Kapuila. Vng. Kapyla. Ang. Collores.] Herba est vulgo caulis nomine tantum dicta qualis praefixa, teste Varr. quia ex eius scapo, quem maximu[m] habet folia minutarum praescantur: Cato de Re rust. cap. 156. & 157. brasicularum tria facit genera, uno extensis foliis, caule magno: alterum criso folio quam Apianam vocat & Seimadaturum minutis caulis. Huic herbe tantum tradidit esse cum vite diffida, ut vitis si prope se sit brasifica in diversam refugiat partem. Cic. de Nat. deor. Iam verò vites sic claviculis admiscuntur, tanquam manibus apprehenduntur: atque ita enigme ut animantes: quinetiam à caulis, brasicisq; si prope sat sint, ut à pellens & nocentibus refugere dicuntur, nec tis illa ex parte contingere.

Brisavium. Vide BRABRUM.

Brogm. Spires, à medicis propriè appellatur anterior pars capi superfrontem capillarum recta, qua & Sinciput à Latinis dicuntur, quanquam etiam frequenter apud Grecos pro tota capite potum inventitur. [Polon. Creme. Vngar. Agg kapo. Ang. The fore part of the head.]

Brenchil, radice quzdam, quibus mulieres nonnullæ genus ruminante, quan nonnulli succum aut anchusum interpretant. Brephophróphiā. [1. vnd. German. Röder Spinat.] Lamine parvulorum hospitalium: quibus infantes expeditius aluntur. [Pol. Tygymat. Vn. Fattyak ejtoldya.] 1. vnd. Enim istius nominatur, q[ui]dō educatio: De quib. in decrevis 23. q. 2.

Brevis & hoc breve, Curtus, parvus, pusillus, contractus, colitus. Hoc euentarium Longus, producens. [1. vnd. Kaiser] Long. Loris brevi. Gall. Brf. ob brief, court. Ital. Breve, corto, piccolo. Ger. Kurz. Hisp. Coja breve a carta. Pol. Kratky. Vngar. Rövid. Lora. Ang. short.] Cic. pro Archia: Quid est quod in hoc tam exiguo vnde curriculo, & tam brevi, tantis nos laboribus extenuamus? Horat. 4. Catim. sed Cynarae breves Annos fati dederunt. Et differunt brevis & pusillus, quod brevis est in natura brevis dies, annus, &c. Pusillus in corpore. Solipater lib. 1. & leoninus, per compedium, à virato circuitu. Vlp. D. lib. 23. de 3. 43. Nisi forte si accepto tulis, ut velut mulieri in totum donum, tunc enim credendum est brevi manu acceptum à muliere, & manu datum.

Brevi, adverbium, Breviter, panceis verbis, propediem, breviter. [1. vnd. Gall. Eu brief, en peu de temps, instantem. Ital. brevemente. Germ. In einer sehr kurzen zeit. Hispanice, brevemente. Pol. Skrócone czasie. Vng. Rövided, rövid.] remittit. Ang. short, in few words, quickly.] Cic. Curioni: sapient. Ang. short, in few words, quickly.] Cic. Curioni: dicit tamen sic habero, in eum statum temporum tuum redidimus incidere. Potell effe & ablative, ut subintelligatur Tempore. Cicero in Ver. Brevi postea mortuus est: idem ad Tercium. sum scribens cum tempore coniunxit: Etiam illud remittit est, ne brevi tempore famis in urbe sit. Et ad Octavendum est, ne brevi tempore famis in urbe sit. & in brevi tam celebrem, & tam vanam reipub. communionem. Aliter Gell. lib. 1. cap. 17. Fuit autem, inquit, Aeschylus nō brevi antiquior. Unde hoc est, non multo tempore ante Euripidem. Ercio, 21. are. [1. vnd. kieffar, 1. vnd. gal.] Gallice, Abreger, accor- de, Accusare, Accusare. Germanice, Kusgen, kusgen ma- se Hispanice, Abrejar, startar. Polon. Vkracam. Vngar. Hydraulica. Ang. Tomak shart, or abridge.] Quintil. libro 1. cap. 19. Qua & brierare quedam, & exornare, salvo modò poter sentia permittitur.

Kieff. [1. vnd. Vng. Tjókoly. Ang. Farde, shall we place where

men may go ouer.] Thucydidi: Vadosa loca sunt mari, navibus insidiota. Virg. 1. 8. Aeneid. In brevia & Syntes urget.

Brevitatum, n. l. Compendium, summarium, opus concisum. [1. vnd. Gall. Abrege, sommaire. Ital. Sommaria, Germ. En summa, mare/ea tunc brevitate. Hisp. Libre abreviada. Polon. Summaria, krikie, oramisne. Vng. Rövidsummaria, sciolot delig. Ang. A short compendious draught, an abridgement.] Plin. libr. 18. Vcrum ut patiter omnis cultura brevia tum peragatur. Suet. in August. Ecce & brevia tum totius Imperii, quantum militum sub signis ubiq; esset, quantum pecunie in arario, & fiscis, & vctigaliorum residuum, & Breviarum rationes, quae in breve contractae sunt. Suet. in Caligula: Ordinaria quidem dispensator brevia tum rationum offerenti, paropidem leguminis ponexisse. Scuola de peculiis legat. An peculio prælegato & centum aurei & iuriis corum debentur, cum rationibus brevia tum.

Brevissim, om. t. [1. vnd. 1. vnd. Gall. Qui dit en peu de paroles ce qu'il veut. Ital. Chi parla brevemente. Germ. Kurzred. Hisp. Que habla brevemente. Pol. Kratko mowozie. Vng. Rövid bjszt. Ang. A speaker in few words.] Cic. ad Attic. lib. 7. Breviloquenter iam me tempus ipsum facit.

Brevissimum, qui est brevi loquuntur. [1. vnd. 1. vnd. Gall. Qui aliquid paucis scribit, aut dicit.] Vng. Rövid bjszt. Ang. Has speakers quicksilver and briefs.

Brevitas, ratus, t. c. Angustia, contractio. [1. vnd. 1. vnd. Gall. Brifseti. Ital. Brifset. German. Runge. Hispanice, brevedad o cordedad. Polon. Kratko. Vngar. Rövidsg. Angl. Short, brief, or if suffice.] Cic. 1. Offic. lib. 1. Breviatis causa uno exceptio contenti erunt.

Brevitas, item, & Breve, masculini & neutri generis, à quibusdam dicuntur in eo significato, quo vulgus usurpat Breve Apollo-licum. [1. vnd. 1. vnd. Polon. Skromi.] Lampadius: Milites suos sic ubique scivit, ut in cubiculo haberet breves, & numerum, & tempora militium. Flavius Vopisc. in Aurel. Breve nomismum concipiit.

Breviculum dicitur, inquit Cornutus: [Polon. Wyszyku. Vng. Gyndob, n'scze.] unde etiam quidam Brevisa dictum, quod ea secunda fuerit Achilli.

Brisa, x. [Polon. Brzyska, leksi minna. Vngar. Törköly.] Vina-ecorum massa, ex qua vini vel aquae effusione fit vinum secundarium. Colum. lib. 12. cap. 39. Polteca vinaceos calçate, adjecto recentissimo inusto, quo ex aliis uiva factum fuerit, quas per triduum insolaverit: tunc permiscere, & subactram britam prelo subjecere, paullumq; secundarium latum vase oblinuis includere, ne fiat austerus.

Brisa, as, re. [Polon. Wyszykam winna modi pryzliwia. Vngar. Brf nyomok, saytolok, borf, wó rek. Ang. To press or wring out.] Exprimere est, inquit Cornutus in Petrum: unde Brisum Liberum patrem dictum putat, de quo suprà. * Puto quoque Brisare idem antiquis tuis quod comedere & consumere. Itaq; apud Nonum pro Brisare, exilium legendum esse Brisare, transpositis literis quibusdam. Afranius Divortio: Qui co-ner noctu clanculumbrisat dorem.

Brisanniscus, f. p. Plin. lib. 25. cap. 2. herba est foliis oblongis & nigris, radice item nigra, nervis & dentibus salutatis, & contra anginas, & serpentum morsis efficax remedium habens. Hujus flores Vibones vocantur, quibus ante tonsura degustatis, milites adversus fulminum ietus proflui securi redde- baptur. Scribit Plinius loco iam citato, promotis à Germanico trans Rhenum castis, in manum & arcu fontem suisce invenit aqua dulcis, qua pota intra biennium dentes decide-rent, compagesque in genibus solvrentur. Ei autem malo Britannicam herbam auxilio suisce, à Frisia Romano militi monstratam.

Brocardia, materia dicitur, que est contrariatum opinionum rationibus involata.

Brönchius, adjective est, idem significans, quod Bronchus. Vide suo loco.

Bronchion, Arbor est nigra, magnitudine oleæ, folio rotobis, sinuè caprifoli, ex qua Bdelium manat. Hanc aliqui Malachiram, aliis Maldacon appellant. Autor Plin. lib. 12. cap. 9.

Brömös. [1. vnd. Ger. Haber. Pol. Owio.] Herba est folio & culmis nitido similia, in summo semè habet simile loculis dupli cruce divaricatis, jumérotum potius, quam hominu[n] na- scens gabulo. Lanni Avena appellat. Vide Plin. lib. 22. cap. ult.

Brönchius. [1. vnd. Polon. Geripl. Vng. Gyere torok. Ang. Any thing of gristle, the windpipe.] Corpus quoddam est carti- laginem, Galeno, secundum alperam arteriam, quod & gyrgias appellatur: ita dictum nra & gyrgias es m'na, & etr. & accipititur & pro gutture: unde gyrgias dicitur pro gutturi tumore.

Broncū, ut Nonius scribit. Dicentur qui producunt oris, & dentibus prominentibus sunt. [Pol. Gedenk. Vng. Kar. nōfsg. Ang. Great oppid.] Plin. lib. 11. cap. 37. L. alio, à quib. Bronci Labecones dicit. L. uel. in Satyr. Broncū novit Lamius dentem eminens. Ille est Rhinoceros. Varro de Re Rustic. lib. 1. non Broncos, sed Brochos canum vocat. Exco. inquit, enatis duobus dentibus, dextra & sinistra paulo eminens tuperioribus, directis positis, quam brochis, & acuis. Hinc Brochis. Plin. lib. 11. cap. 37. S. neclis in equis & cætens veteris, intelligitor dentium brochitate, supereriorum canis.

Bronchis celē, [Ang. br. Pol. Cardiphys. Vng. Gelvyn. Tu- mormagnus & rotundus in cervice inter cutem & asperam arteriam qua modo caro hebes, modo humor aliquis inclu- diens interdum enam minuti ossibus pili immixti. Credunt signi hoc viuū aliud ad potum aqua, que ex nivibus refolvitur: unde in præcipue peculiaris est, qui Alpibus sunt vicini. Sub- aulis feliciter & Pedemontani. Qui hoc viuū laborant, Gat- tenuerū dicuntur.

Brontium, per prod. M. Machina erat sub scena, eneum habens vas, in quo decidentes calculi & in eo circumacti, sonitu sonum imitabantur: quo d. genus Claudiana tonitrua festas appellavit, a Claudio Fulvio inventore.

Broniflā, [Ang. Gemma nomen, que cum tonitruis eadere creditur, resplendens capitilis similis. [Anglice, A thunder flower.] Vide Plin. lib. 37. cap. 10.

Bronchis, m. i. [Ang. br. Pol. Cardiphys. Gall. Chanille, non vermine nisi manu le herbo. Ital. Roga che manica le herbe. Germ. Ein röhrig blühender thier. Belg. Eenen Crayteende. Hisp. El pulgo que ron, las vinas. Pol. Corpo di Vn. t. cer begar. Ang. A worm that eateth leaves. J. Genus vermis, è locularum genere, sine alijs ramis, herbas & arborum frondes tridens: unde & nomen accepit. — et p. a. — et l. — Hujus meminit Hieron. Malach.

Brumi, s. p. Dicit dies suffici hyemalis, qui est ad 18. Calend. Ianuar, quo die fit in Capricorno hyemalis solstitium. [Ang. febr. et pars regni anni. Gall. Les plus courtes de l'an, le malice de l'hymer. Ital. I minori di tutto l'anno. German. Der kürzeste tag im Winter. Hisp. Los menores días de todo el año. Pol. Nekoszay é p. a. Vng. Tel. Ang. Winter. J. Cic. 2. de Divin. Num & mun. solitorum jeculata bruma dicuntur augeri, & polensem aridu florefere brumali ipso die. Et ponitur quandoque pro hyeme, aut recte pro frigidissima illa hyemis parte, qua dies brevissimi sunt. Virgil. Aeneid. 2. Frigida sub terra tumidum quem bruma regebat. Martial. lib. 1. At quum December canus, & bruma impotens Aquilonem rauco mugiet. & inde Brumalis ad dicuntur, Brumale tempus, & Brumalis dies apud Cic. 2. de Divin. Dicta Bruma, qualis p. a. — id est, brevia dies. [Ang. Winter is belonging to winter.]

Brumi, s. p. Romanis dicebantur Bacchi sacra, quæ & Liberalia dicebantur: quæ bis quotannis celebrabantur, semel. Cal. Martii, atque iterum xvii. Cal. Septem. Vinalia. Plin. Prior & posteriora Vinalia appellantur, Brumalia autem à Brumo dicebantur: quo nomine Romani Bacchum appellabant. Vide Cal. Rhod. lib. 28. cap. 25.

Bruticum, [Pol. Geh. ad. Vng. Ax. t. h. g. f. s. n. f. d. r. i. s. m. a. g. b. k. Ang. A knave, bumble, or knast in made.] Tuber est acens arboris intortius crispum, alam quod simplicius sparsum est. Molluscum dicitur. Autor Plin. lib. 19. cap. 19.

Bruta, Arbor est sili Orientali cognita, cupresso fusis similis, albicanibus ramis, odore cedri, circa Palingrin nascens, in silvis oppidi Strac, monte Zagro. Vide Plin. lib. 11. cap. 17. Sunt qui hæc arborè hodie in Europa passim nasci existimèt, tandem, esse cù secundo fabiæ generi. Vide Ruell. lib. 1. cap. 59. Brutis, s. um, adjec. um, Stupidus, gravis, tardus, hebes: cui opponit prindens, acutus. [Vng. bubur. s. m. g. r. o. Gal. infus. s. m. r. a. f. s. b. Ital. Graue, tarda, infatuata. Germ. Dumbheit, rigitudo, resedatio. Belg. Onverstandhaft, bestaacht / bet. Hisp. Brute, bellid, y p. s. g. Pol. A. stupor, stolid, moros. Vng. Okralan, gerumbi. Ang. brutish, dull, without reason, headless.] Cyprianus ad Demet. Nullus effectus offert lumen cæco, sermonem furdo, sapientiam Bruto: quum nec sentire Brutus possit, nec cæcus lumen admittere, nec tardus audiare. Horat. lib. Carm. Brutum tellurem dicit, pro gravi & tarda, quod terra perpetuum est. Inde bruta animalia, pro tardis & irrationalibus. Plin. lib. 11. cap. 37. Bruta existimantur animalia quibus cordurum tigre, Vbi Bruta animalia accipi pro hebetioris, tardioris, intellectus. Inde Iunia Brutus cognomen, qui le filodium similiavat.

Bryā, s. p. Pumilus quidem frutex in Achaea appellatur, quæ Dioscorides, angela, Romani Tamaricæ appellant, Vulgo, Tamaric. [Vng. h. h. v. Gall. b. t. r. e. deony en fait les verges à nettoyer les habillements. Ger. Tamaris. Hisp. Tamariz, s. t. a. t. a. Pol. Tamariz. Vn. Hanga. Ang. A birch tree.] Eius dao sunt genera, lativum, fructum ferens galla similem, & sylvestre, nihil ferens præter mucilaginem. Vide Plin. lib. 13. cap. 21.

Bryón, [Ang. German. Mich en den alten Ephesorum. Polon.

Nichil na dypme. Vngar. Fa mal, Ang. Moss, or mossiness of trees.] Villorum quiddam est, in queru precipue, in cedro, & in po- ralo natans, quod Latini Mascon arboreum appellant. Vide Dio. lib. 1. cap. 20. Et Bryon herba quodam quam Eli- nias Lupinum salicarium, officinæ Lupidum appellant: [Ang. Hoppe, herbe, Jeus floræ Gallæ aliquor & Germanie populi cervilis sua saporem cōmendant. Vide Ruell. lib. 2. cap. 14. Bryon matritum. Sc. in herbariis. Herba est manna, lactuca lo- lii, rugosa & veluti contracta, sine caule, ex umbibus è radice foliis. Nascitur in scopulis maxime, taliisque tera compre- hensio. Vide Plin. lib. 27. cap. 8.

Bryonia, [Ang. Aconite. Ger. Echterwurz, handstarkes, wiedergewachsene, Teufelszunge oder undranken. Pol. Pr. p. sp. Vng. Ibid. cok.] Herba est, sarmenta, capitulo, & folia habens. In via viti non dif- fusa, omnia tamen hispicio. Alio nomine Vitis alba à no- floris, & à Græcis ουρανού λόγοι appellan: à nominis enim Philothrum, quod acinos fructu tubentes, quibus coriam ad tergora depilanda utuntur. Vide Plin. lib. 23. cap. 1, & Diosco- ris lib. 4. cap. 163.

Bryton, [Ang. Pol. Pr. p. sp. Vngar. Arpafer, f. gl. ad. f. r.] Potio- nis genus ex hordeis, cuius meminerunt Sophocles in Tri- plemo, & Aeschylus in Lycurgo Aristoteles. — vocat

B, ante V
B, s. Particulam solabant magnis & amplis rebus preponere, à magistrinæ feliciter bovis; etiam Vrione teste. Hoc bis- pedas, magnos pueros: Bupodas, magnos pedes: Bulismam, magnam famam dixeré.

Bura, s. p. Puerorum infantium poto est. Aristophan. Vas- ro: Quem cibum ac potionem Pappas & Buas vocent, & ma- trem mammam, & patrem Tatam: Lucil. lib. 2: Quum vino- fanta diceret, vini his as designavit.

Bubalilis, pen. corr. [H. M. jaduus ΒΙΒΙΛΙΟΝ μετ. βουλαίς, βου- λαῖς. Gall. Boffie, lez fauves. Ital. Boffo. German. En Boffo. Hisp. B. f. s. animal comest. Pol. Boffo. Vng. Boff. Ang. Boff- ie, boffle, or wild ox.] Animal est simile bovi, vel cylindrus bos, colore niger, fortissimis cornibus, & brevibus, respectu sui copiornicoru habet longa & inflexa, nigraq. parvi pili, & parva cauda, præterea est magna velocias. Minii etatæ bubali Rome erant solo nomine noti: unde non miru videri debet, si cervi aut vituli figura esse dixerit. Primi autem bubali ex Africa esse adveni: nunc autem tanquam in Italia copia est, ut vix alio animali ad agriculturam utantur.

Bubalilus, a. um, ut Thorax Bubalinus. [B. f. s. ΒΙΒΙΛΙΟΝ. Gall. Va- colo de boffe. Ital. Corazza è corazzina di boffo. Ger. Das ju vor biffet gehabt, oder von dem biffet gemacht ist. Hisp. J. biffa de biffa. Pol. B. f. s. w. Vng. B. f. s. v. b. f. s. Ital. Ang. A boar's platt or one- ringe of the biffa of biffa.] Bobatina fragula à luce confusa di- cta sunt, quæ equis inflata solebant: ex pelibus enim bubali- nis siebant antiquis fragula ad equos. Baylus.

Bubet, Vide B. PET. II.
Bubilo, Vide B. O. S.

Bubino, as. act. penit. prod. Menstruo mulierum sanguine in- quino: cujus compositum est Imbubino. Lucil. apud No- num: Hæc te imbubinat: ai hic contraria te imbubit. Nam im- bulbire, s. a. m. c. est pueri iterore feedare, traham à fimo, quod s. a. m. c. Greco vocant.

Bulbo, n. [O. f. s. s. Gall. Chihuan, h. h. l. Ital. Ales. Germ. En tu, en tuo. Belg. Enem. S. f. s. f. s. Rabbatus His- bullo. Pol. Buban, ipsa seme. Vng. B. f. s. Ang. Asperges.] gen- sis masculini & feminini secundum Partianum. Avis feralis, debilis ad volans, in cavernis commorans: basis nucis quem imitari videatur, ita appellata, Ovid. lib. 9. Metam. Ignavus bubo dirum mortalibus omen. Virgil. lib. 4. Aen. Solaque culminibus feralis camine bubo. [Bubones, B. f. s. s. tumo- res quidam sunt præter naturam in quæcumque corporis parte provenientes sed maxime circa inguina, unde & nomen acce- perunt: nam & inguina ipsa Greco Bubones appellant. & Bubo canis lucina. Kn. q. m. m. d. s. c. p. p. m. id est, Bu- bo, montanus philomelus occidat ipes. Quæ insans fuisse conatur eloquent, aut incrudens docere do illum.

Bulbonotum, [A. f. s. s. Germ. Rino. Mequirastra, mequira est. Etymon] Herba est, que alio nomine Alter Atticus dicitur, à capitulo quibusdam quæ in cæcumne habet, ita in mo- dum radiata. Latinis etiam Inguiuselle appellant: adem ratione, quæ à Græcis Ichnionum, quod feliciter preferantur al- fectorum inguium remedium. Vide Plin. lib. 27. cap. 3.

Bulbonocelle, [A. f. s. s. Ger. En Staub der s. f. s. s. s. Osi- mister equi vob erict. Pol. P. p. k. l. Vng. T. k. l. s.] s. f. s. Manardo, hernia species est, quem intellatum ant oculum non intra serotonum descendit, sed in regione retentum ipsum scilicet. Latini inguius tamarem appellant.

Bucifrida, [A. f. s. s. Lapis l. bubulco cordi similitudine in Babylone tantum nascens. Plin. lib. 37. cap. 10.

Bucca, ex. f. p. Otis concavitas intra malas à mento ad oculos.